

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"א אב תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין פד.
דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ה סעיף ב' עד סימן קנ"ו אמצע סעיף קטן ב' (במשנ"ב) 'חייב אדם'.
מוסר: אהבת חסד - אות ו' עד אות ט'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער האהבה "ויאהב רעיו" "וכיצד היא האהבה"

**הרגשתי נפלא. מרוצים ממני! איזה יופי! כל הדרך
הביתה התאפקתי כדי לא לצעוד בצעדי ריקוד
באמצע הרחוב. למחרת בבוקר באתי לעבודה...**

קטע מתוך מאמרו הנפלא של מגיד השיעור הנודע הרב עמרם בינעט, אשר יראה אור ב'לקראת שבת' השבוע בס"ד

הרב עמרם בינעט

ל', נו, מה לי ולמה שהשני יזכור. באת לשכנע אותי לעשות מעשי חסד? בסדר, חלוקת מחמאות זה בהחלט מעשה של חסד, אני חייב לעשות אותו דווקא עם המלמדים שעובדים אצלי בתלמוד התורה? אני יכול לתת מחמאות למי שיושב לידי בבית הכנסת, אני יכול לתת מחמאות להורים של ילדים שלומדים אצלי בת"ת, או לנהג שלי שלוקח אותי במסירות למחוז חפצי בכל עת שאני מבקש ממנו... למה דווקא למלמדים?

התשובה היא שהוא צודק, צריכים לתת מחמאות לכולם. אבל אם יש שכל בקדקודו, הוא יחפש הזדמנויות כדי להחמיא למלמדים שלו, שבלעדיהם ה'חיידר' שלו לא שווה כלום! ולא רק בגלל חסד או בגלל הכרת הטוב, אלא זה פשוט עניין של כדאיות. אתה רוצה מלמדים מוצלחים? תחמיא להם!

ואני אספר לכם סיפור שממש בידי הוא עובדא! היה זה בפעם הראשונה שנהייתי מלמד תינוקות. נכנסתי תחילה כממלא מקום, ובסופו של דבר המילוי מקום הזה התארך והפך לקבוע. באמצע היו כמה חודשים של אי ודאות, לא ידעתי אם המנהל מרוצה ממני או לא, כל בוקר באתי לעבודה בחשך גדול ועם לחץ נורא ואיום, כן מרוצים או לא מרוצים ממני? מאוד רציתי להצליח במלאכת הקודש הזאת, כי הבנתי שאני איאלץ לשלוח ידי במקצוע כלשהו לפרנסה, ורציתי מאוד שזה דווקא על ידי זיכוי הרבים.

אנשים נוטים להתייחס למחמאות בצורה שונה זה מזה. הן כשהם מקבלים אותן והן בהקשר להענקת מחמאות לזולת. יש אנשים שכשאתה מחמיא להם הם מסמיקים עד תנוכי אוזניהם ומשתתקים, אחרים מתפתלים בחוסר נעימות, יש כאלו שנוטים לבטל את המחמאה ולהקטין אותה, ויש אנשים בריאים בנפשם ושלמים בדעתם, שמסוגלים לקבל את המחאה בשתי ידיים פתוחות לרווחה ולומר: תודה רבה על המחמאה, חיממת לי את הלב".

אני לא מתיימר להיות פסיכולוג ואין לי שום כוונה לנסות ולהסביר מה הם תהליכי העומק שגורמים לאנשים להגיב כך או כך, אבל אני כן מרשה לעצמי לומר דבר אחד שאני חושב שאין חולק עליו! גם מי שמסמיק, גם מי שמתפתל בחוסר נעימות, גם מי שמנסה להקטין - גם הם נהנים מהמחמאה. אולי הם לא יודו בכך בפה מלא, אולי הם אפילו יטענו שזה ממש לא נכון, אבל משהו בתוכם מתרחב כשהוא מקבל מחמאה. הם לא ישכחו אותה כל כך מהר, אם המחמאה היתה מספיק טובה, היא תלווה אותם כל ימי חייהם!!! גם כשהם יהיו זקנים מופלגים שלא בהכרח זוכרים איזה יום היום - את המחמאה המוצלחת הם יזכרו היטב. היא יוצר להם בלב ותלווה אותם עד זיבולא בתרייתא. יבוא מנהל תלמוד תורה או בעל עסק או כל אחד אחר ויאמר

בצעדי ריקוד באמצע הרחוב. למחרת בבוקר באתי לעבודה כמו אריה! נתתי לילדים את כל הנשמה שלי, במשך מספר חודשים הרגשתי שהעבודה שלי טובה יותר ואיכותית יותר בזכות המשפט הבודד הזה. כמוכן שכשאני עבדתי עם יותר ביטחון ויותר התלהבות, ההשקעה ניכרה בצורה טובה יותר על הילדים וממילא הגיעו עוד מחמאות שהעלו אותי על דרך המלך. כל זה בזכות המחמאה הראשונה שניתנה ממש כבדרך אגב, והתניעה את התהליך הזה.

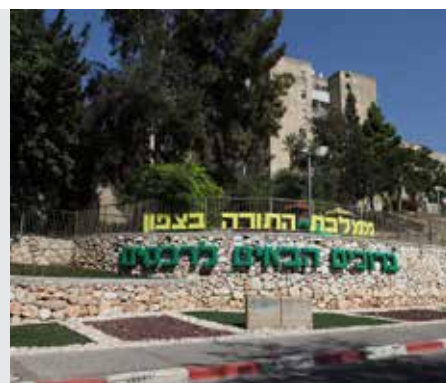
ואני שואל אתכם, אם אותו מנהל היה יודע כמה שמהמחאה שלו יכולה לקדם אותי בעבודה ולקדם את התלמידים עצמם, האם הוא היה נותן לי אותה כבדרך אגב, או שהוא היה יוצא לקראתי בתופים ובמחולות כדי להחמיא לי???

אחרי תקופה הגיעה אסיפת הורים. באו ההורים, ראו את האברכצ'יק הצעיר שנהיה המלמד של הילד שלהם בגלל שהמלמד הוותיק שאמור היה ללמד אותם נאלץ לפרוש במפתיע, כולם בחנו אותי מכף רגל ועד ראש בניסיון להעריך מה אני 'שווה', ולאחר מכן נכנסו לחדר המנהל כדי לשוחח גם איתו לשמוע את ההתרשמות שלו ולהעיר את ההערות שלהם על המלמד או על ההסעה או על כל דבר אחר, כך היה מקובל שם.

בסיימה של אסיפת ההורים, יצאתי הביתה עייף ומותש. המנהל עבר על ידי, וזרק לי כבדרך אגב הערה: "עמרם! המניות שלך עלו היום!!!".

אנחת רווחה התשחררה ממני, הרגשתי נפלא. מרוצים ממני! איזה יופי! כל הדרך הביתה התאפקתי כדי לא לצעוד

עמדתי לאבד עשתונות, ולקום וללכת עם הכסף (הם שילמו מראש). אבל התגברתי על עצמי בכוחות גדולים, התקשרתי לרב ושאלתי אותו 'מה עושים'? הרב ענה לי שלמרות שאני צודק, תמיד כדאי לוותר...

סיפור אקטואלי לימי בין הזמנים, עם מוסר השכל המתאים לכל עת

וכדו', ועל כולם ביישו והכלימו אותם שה'מצעים' עם ריח לא נעים - למרות שהם יצאו מהכביסה כמו חדשים.

הרב א.א. נסע במיוחד מחיפה לרכסים - לראות על מה המהומה, ולנסות לדבר איתם, הוא הגיע לדירה, הבית כולו היה נראה כמו ג'ונגל, האבא ה'נכה' - רקד בסלון הבית. [כנראה שהיה 'מופת' גדול...] לגבי הילד בעל המידות הרחבות שצריך מיטה מיוחדת, הרי הם לא הודיעו על כך מראש, וגם ראו תמונות של הבית והמיטות שנמצאות בו, ובנוסף היו אמורים להבין שבמשפחה רגילה יש רק חדר הורים אחד. וכן שאר ה'בעיות' התבררו כלא רציניות ולא אמיתיות.

אם המשפחה המתארכת התחילה לצעוק על הרב א.א. צעקות אימות, - בקיצור 'נפילה קשה ביותר עם משפחה לא מתאימה בכלל.

האברך המספר, שהינו אברך עדין ביותר, אמר לי: עמדתי לאבד עשתונות, ולקום וללכת עם הכסף (הם שילמו מראש). אבל התגברתי על עצמי בכוחות גדולים, התקשרתי לרב ושאלתי אותו 'מה עושים'?

הרב ענה לי שלמרות שאני צודק, תמיד כדאי לוותר - ולא מפסידים מוויתורים.

"אין אדם שומע לי - ומפסיד!!!"

ממשיך האברך: מלבד ההפסד הכספי שנגרם לי מהחזר כל הכסף, אני הייתי צריך להתמודד עם הדירה ששכרתי בחיפה - בשביל שאוכל לשהות בה, ועכשיו אני עם דירה ריקה ברכסים.

מעשה פלא, מחזק מאד, (עם תוכנות אקטואליות) מספר אחד מיקירי קרתא רכסים, הרב א.א. שליט"א.

שנה שעברה, ב'בין הזמנים' של אב תשפ"ב - השכרתי את דירתי למשפחה מירושלים.

הרבה מבני היישוב מכירים את ההתארגנות של 'לפני ההשכרה', שזה אומר לעשות 'פסח' בכל הבית, מלבד הפרסום בעיתונות או תיווך, שזה המון המון טלפונים, תמונות מיילים וכו' וכו'.

בקיצור, הרב א.א. ורעייתו סגרו עסקה עם משפחה מירושלים, על 5 לילות - תמורת 1500 ₪ ללילה, כאשר בימים האלו הוא השכיר דירה בחיפה במחיר של 600 ₪ ללילה. נשאר רווח של 900 ₪ ללילה - 5 = 4500 ₪. לא רע בכלל.

הרב א.א. ורעייתו וכל משפחתם עבדו שלשה ימים "פרך" - לנקות, לסדר, לתקן, לצבוע, לכבס, וכו' וכו', עד שהגיע היום המיוחל, הם עזבו את הבית השאירו מפתח ב'ארון חשמל' [או מתחת לשטיח, מה שבטוח - במקומות שאין סיכוי יחשבו עליהם...] ונסעו לחיפה.

כעבור שעה המשפחה מירושלים הגיעה לדירה המצוחצחת והנקיה ברכסים, אבל כנראה שהם היו אנשים לא רגילים... [ולצערינו יש כאלו] הם התקשרו בצעקות אימות לבעל הדירה ההמום, והתחילו לצעוק עליו, שיש להם בן שמפאת מידותיו הרחבות הוא צריך מיטה מיוחדת ולא מיטה של 'ילדים'. עוד הוסיפו שהאבא נכה ולא יכול לעלות לקומה השניה. [זו היתה דירה המתפרשת על פני 2 קומות], ושרואים נוף רק מהמרפסת, ולא מהחלון של השירותים

מסיים האברך את סיפורו, בשני תובנות אקטואליות.
 א. מוותר רק מרוויחים.
 ידוע משפט שמרן הגראי"ל שטינמן היה אומר תמיד, "מעולם לא ראיתי מוותר מפסיד"...

ב. את העסקה הראשונה, עם המשפחה הבעייתית, סגרת בזמן ה'סדר', במקום ללמוד, התעסקתי זמן רב עם המשפחה הזאת. ובורא עולם אמר לי [כביכול] "אתה חושב שאתה יכול להסתדר לבד, במקום לשמוע בקולי וללמוד, אתה עושה עסקים? בא תראה איך נראה עסק בלי סייעתא דשמיא"...

לא שמעתי בקול ה' - והפסדתי.
 אין אדם שומע לי - ומפסיד. ('דברים רבה').
 ניתן לקרוא בשני אופנים, אין אדם שומע לי ומפסיד. כלומר: כאשר אדם שומע בקול ה' - הוא לא יפסיד.
 וניתן לקרוא כך: אין אדם שומע לי - ומפסיד. כאשר אדם לא שומע בקול ה' יתברך, הוא מפסיד!!!
 א' גוטע בין הזמנים לכולם, ולא לשכוח להיות מענטשים [בני אדם] ולקדש שם שמים בכל דרכינו והליכותינו...
 (ע"פ 'מי באר')

התקשרתי לבעל הדירה, וסיפרתי לו את כל הדברים, הוא היה אדיב ונחמד, ואמר לי שהוא צריך סייעתא דשמיא באיזה עניין, ולכן הוא מוכן לוותר לי על הכסף של שאר הימים, הוא החזיר לי את התשלום כולו, חוץ מהיום הראשון, בו היינו בדירה.
 חזרנו הביתה לרכסים, ופשוט בכינו, איזה עגמת נפש, איזה עבודה עצומה לשווא, איזה מילים פוגעניות, וכו' וכו'.
 בשעה 23:15 (!!!) מצלצל הפלאפון, על הקו משפחה מירושלים, שכונת 'בית וגן' היוקרתית, הם רוצים להחליף איתנו דירה, הם יהיו ברכסים, ואנחנו נהיה בדירה שלהם בירושלים - וכיון שאנחנו גרים באיזור הצפון האטרקטיבי, הם יוסיפו לנו הפרש בעבור כל לילה 1000 ₪!!!
 מצויין, בטח, בשמחה!
 ארגנו חיש את הבית, ונסענו למחרת לירושלים בששון ובשמחה. גם הרווחנו דירה ענקית ויפה במרומי ירושלים, במקום הדירה בחיפה שהיתה בבניין ישן עם ריח לא כ"כ נעים, וגם הרווחנו נטו ללילה 1000 ₪, ולא 900 ₪. גם שאר הימים שהיו פנויים ב'בין הזמנים' נתפסו בסייעתא דשמיא גדולה.
 מה למעשה?

סיפר לי ידיד אחד, שבשנת אבלו על אביו ל"ע, מצא מעטפה בין הפצי אביו, והיה כתוב עליה בכתב ידו של אביו, שיפתח הבן את המעטפה רק לאחר כלות השנה

אב"ד סאנטוב - לייקווד הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, עם אמרות נפלאות אודות המנהג המגונה לאחר לתפילה

חזי, כמה אנשים מגיעים לבית המדרש בשבת קודש לתפילת "נשמת"...

סיפר לי ידיד אחד, שבשנת אבלו על אביו ל"ע, מצא מעטפה בין חפצי אביו, והיה כתוב עליה בכתב ידו של אביו, שיפתח הבן את המעטפה רק לאחר כלות השנה. לאחר היארצייט הראשון, פתח הבן בדחילו ורחימו את המעטפה, ושם הוא רואה שאביו כותב לו כך: בני היקר, כעת אתה עומד לאחר שנה שלימה, שהתפללת לטובת נשמתי שלש פעמים ביום בבית המדרש, שחרית מנחה וערבית, והיות והתפללת לפני העמוד, הלא הוצרכת לבוא לבית המדרש קודם "ברכות השחר", ולהשאר שם עד לאחר "עלינו", שכן לא היה שייך מציאות כזאת לבוא לבית המדרש כשאוחזים ב"שתבח" ולצאת לאחר "אשרי ובא לציון", ובכן - כותב לו אביו - הנהגה ראויה זו, לבוא לתפילה קודם שמתחילים "ברכות השחר" ולצאת מבית הכנסת לאחר "עלינו", אני מבקש ממך שתקפיד עליה גם לאחר כלות השנה...

(נועם שיח - ואתחנן תשפ"ג)

שמעתי מאחד רעיון נפלא, דהנה ידוע שבשבת קודש מתפללים תפילת "שמונה עשרה" קצרה יותר מאשר בימות החול, שכן בעוד שבימות החול התפילה היא בת שמונה עשרה ברכות, אזי בשבת ישנם רק שבעה ברכות. וטעם הדבר (ראה מסכת ברכות דף כ"א ע"א) הוא מפני כבוד שבת, כדי שלא להטריח את הציבור להתפלל י"ח ברכות.
 לפי זה יש לתמוה למה א"כ תיקנו להוסיף בשבת קודש לומר תפילת "נשמת", שזה אורך בדרך כלל הרבה זמן - כל חד וכל חסידות לפום דרגא דיליה - והלא משום טירחא דציבורא ראינו שיש לקצר. אלא על כרחך מוכרחים לומר, שדבר שהוא "חביב" להאדם אין בזה שום טירחא דציבורא, וכמו שאמרו חז"ל (מסכת ראש השנה דף כ"ז ע"א), שהגם שהדין הוא שאין לשני אנשים לקרות ביחד משום ד"תרי קלי לא משתמע", מ"מ קריאת המגילה, אידי דחביבא כן משתמע.
 אשר על כן, היות שתפילת "נשמת" הוא דבר שכולם חפצים בה, והוא חביב ואהוב, לכן אין בזה משום טירחא דציבורא. אלא שיש להקשות, מאן יימר ש"נשמת" באמת חביב. אמר הלה בשנינות: פוק

מדוע הסכים רבינו הגר"א לזוטר על כל העולם הבא שלו תמורת שהייה במשך רגע אחד בבית המקדש?

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, ראש ישיבת 'אור החיים', בהסבר נפלא מדוע מומאן עם ישראל להתנחם על חורבן בית המקדש

האמיתית ולאמונה הצרופה, באופן שכל ליבו מתמלא ומתרגש ממנה, וכל רצונו ומאודו נהפכים להיות דבקות בה'. משה רבנו השתוקק ביותר להיכנס לארץ ישראל, כפי שנאמר, "אעברה נא ואראה את הארץ הטובה".

מובא במדרש, שמשה רבנו התפלל על כך חמש מאות וחמש עשרה תחינות, כמניין "ואתחנן". שואלים חז"ל: "מפני מה נתאוה משה רבנו לכנס לארץ ישראל? וכי לאכול מפריה הוא צריך? או לשבוע מטובה הוא צריך? אלא כך אמר משה: 'הרבה מצוות נצטוו ישראל, ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי'".

משה רבנו השתוקק לקדושה ולרוחניות, שאליהם ניתן להגיע בארץ ישראל, ולהשראת השכינה שבמקדש. הרי משה רבנו עלה להר סיני לקבל את הלוחות, והיה מדבר עם המלאכים כאחד מהם, ואף היתה שכינה שורה עליו. על אף כל זאת לא היה קץ להשתוקקותו לזכות להגיע למקדש שבארץ ישראל!

(האור לחיים' ויק"פ תשפ"ג)

"עניה סוערה לא נוחמה" - הפטרת פרשת ראה

פעם שאל אחד את רבינו הגאון מווילנא זצ"ל: "כל עם ישראל, בכל דור ודור, מתחננים: 'ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים', 'ותבנה ירושלים עירך במהרה בימינו', ועוד כהנה וכהנה תפילות ותחנונים על בניין בית המקדש.

מדוע? מה יש בבית המקדש הזה, שכל כך נכספים אנו ומשתוקקים אליו?".

השיב לו הגאון במתק שפתים, ואמר: "הן יודע אתה, ש'יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה', אך דע לך, שמוכן אני לתת את כל שכר העולם הבא שלי תמורת רגע אחד בבית המקדש!".

לכאורה, אמר לו הגאון כך, כיון שברגע אחד בו נמצא האדם בבית המקדש, יכול הוא להשיג חכמת ה' וקדושה ומעלות רוחניות נשגבות, יותר ממה שאפשר להשיג בשבעים שנות חיי עמל.

על ידי רגע אחד בבית המקדש זוכה אדם להגיע להכרה

מדוע פסקה ברכת העשירות מהיהודי שפרנס את רבי זושא מאנפולי, ובמקום זאת פנה לפרנס את רבו המגיד ממעזריטש?

ומהיכן ידע חייא בר רב מדיפתי שהמדרגה נשברה מתחת לרגלי רב פפא משום שלא פרנס את העני שהגיע לידו?

אנו שרבי יהושע בן קרחה אומר "כל המעלים עיניו מן הצדקה - כאילו עובד עבודת כוכבים", שהרי כתוב במקום אחד "השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל", על מה שמקמץ את ידו מלתת צדקה לעניים, ובמקום אחר כתוב "יצאו אנשים בני בליעל", על חטא של עבודה זרה, מכך ששני החטאים הללו מוגדרים בתורה 'בליעל' רואים שיש דמיון בין שניהם.

נשאלת השאלה מהיכן עלה בדעתו של חייא בר רב מדפתי, ששבירת המדרגה לרב פפא היה בגלל אי נתינת צדקה? הרי רב פפא חשב שהוא עבר איזו שהיא עברה שחייבים עליה סקילה, והוא אמנם אומר: "כמחללי שבתות וכעובדי עבודת כוכבים". אבל אי נתינת צדקה אינה מחייבת סקילה!

"כִּי־פָתַח תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְוֵ"

רבינו הגר"א מווילנא מביא חידוש נפלא הנלמד מטעמי המקרא של פסוק זה.

הגמ' בבבא בתרא דף י' ע"א מביאה מעשה שאירע עם רב פפא שפעם עלה במדרגות, נשברה מדרגה מתחת לרגליו וכמעט נפל. תמה על כך רב פפא הרי זה מה שקורה למי שמחלל שבת או עובד עבודה זרה, שכן עונשם של עבירות אלו הוא 'סקילה', וכידוע סקילה היא הפלת האדם הנידון לסקילה ממקום גבוה.

הציע חייא בר רב מדפתי לרב פפא אפשרות נוספת ואמר: "אולי הגיע עני לידך, ולא פרנסתו".

ומחזק חייא בר רב מדפתי את דבריו מהברייתא שכן רואים

יהודי עשיר היה נוהג לתמוך בחשאי ברבי זושא מאניפולי. הוא נהנה מברכותיו של רבי זושא, ועסקיו פרחו. פעם הוא הגיע לאניפולי וגילה שרבי זושא לא נמצא בעיר. "איפה הרבי?" תהה. "נסע לבקר את הרבי שלו". היתה התשובה. "לרבי שלי יש גם רבי?" השתומם העשיר לדעת. מכיוון שידידנו העשיר היה סוחר ממולח, ערך חישוב מהיר: "אם ברכותיו של רבי זושא הועילו כל-כך להצלחה בעסקים, אעביר את תמיכותיי לרבי שלו ואזי הצלחה תגדל פי כמה וכמה!" אמר ועשה. הפסיק העשיר לתמוך ברבי זושא והחל לשלוח נדבות לרבו, המגיד ממעזריטש זיע"א. לא חלף זמן מה ועסקיו החלו להתדרדר. כשהבין בשל מה באה עליו הצרה הזו, עשה מיד את דרכו לאניפולי. "אני מבין שהפסדתי בעסקי בגלל שהפסקתי לתמוך בך" בכה באזני רבי זושא, "אך האם החישוב שלי היה מוטעה?" "החישוב שלך היה נכון והגיוני", השיב לו הרבי, "אך מקורו בטעות. עד עכשיו, נתת צדקה מבלי לערוך חישובים של ריווח והפסד, ובורא העולם גמל לך אף הוא בעשירות ללא חשבון. כעת, כשהתחלת לערוך חשבונות, ערך בורא העולם אף הוא חשבון משלו, ועל-פיו אינך זכאי לעשירות מופלגה שכזו."

עונה על כך הגר"א מווילנא שהמילים: "פְתַח תְּפַתַּח" בפסוק שהבאנו, מוטעמים בטעמי "דרגא תביר", שפרושו בארמית 'מדרגה שבורה', ומכאן למד חייא בר רב מדפתי שמי שמעלים עיניו מהצדקה נענש בכך שהמדרגה נשברת מתחת לרגלו.

ועוד פנינה נפלאה מצאנו בדברי הגאון מווילנא, על הפסוק הנ"ל: שואל רבינו הגר"א, מדוע מצווה עלינו התורה 'פתוח תפתח', הרי כבר כתוב קודם לכן 'נתן תיתן', ומדוע ראתה התורה צורך לכפול זאת בלשון אחרת.

משיב רבינו הגר"א שכשהאדם נותן לזולתו מטבע ביד סגורה, כל אצבעותיו נראות שוות באורכן, אבל כשהוא פותח את היד לרווחה, ניתן לראות את ההבדלים בין אצבע אחת לרעותה.

לכן, מבאר הגר"א, ציוותה עלינו התורה לתת ביד פתוחה, לרמוז שצריכים אנו לתת לכל אחד לפי צרכו ובהתאם לעניין. (מפרי עטו של הרב לוי צמח)

לצד האמור נדגיש שכשאנו אומרים שמוטל על האדם לתת צדקה לכל אחד ואחד בשיעור המתאים לו, אין הכוונה לבדוק עד כמה הוא 'ראוי' לקבל צדקה, אלא כמה הוא 'זקוק' לה, ולכמה כסף הוא צריך כדי שיוכל לעמוד על רגליו. ונביא על כך מעשה נפלא שהובא ב'הידברות':

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע השפת אמת ישן עד עיצומו של היום?

גיטין דף פד

אל יישן היום שמא יישן למחר

סבא באמצע דבריו, למען אשמע מפיו עוד דברי מוסר... והוכיח זאת מבני גד ובני ראובן "אם מלכתחילה", אמר, "היה בדעתם לעבור את הירדן ולהחלץ למלחמה, הרי היה להם לומר זאת מיד כשהתחיל משה להטיף להם מוסר: "אחכים יבואו למלחמה... כה עשו אבותיכם וגו'... ולא להמתין עד אשר יסיים את תוכחתו הגדולה, שהיתה מלאה ביטויים חריפים ביותר: "תרבות אנשים חטאים", או "כי תשובון מאחריו ושחתם לכל העם הזה?" - אלא אין זאת כי אם חבל היה להם להפסיק את משה רבם, כי רצו להוסיף ולשמוע ממנו דברי מוסר."

(מעינה של תורה)

חסידיים מספרים על בעל ה"שפת אמת" זצ"ל, כי בהיותו ילד למד מעם עם חברו כל הלילה בהתמדה, ורק לפנות בוקר שכב לישון והיה יישן עד עיצומו של יום. נכנס אצלו סבו בעל ה"חידושי הר"ם" ז"ל, והטיף לו שעה ארוכה דברי תוכחה ומוסר, על אשר הוא מרבה בשינה ואינו משכים לקום וללמוד תורה.

ה"שפת אמת" ז"ל הקשיב לדברי המוסר הקשים בתשומת לב מרובה, ולא הפסיקו אפילו במלה אחת כדי להתנצל ולהצטדק. חברו שהיה באותו מעמד השתומם מאד, ולאחר מכן שאלהו: "הייתכן? מדוע החרשת ולא אמרת לסבך כי היית ער כל הלילה ולמדת תורה?" השיב לו בעל השפת אמת "לא רציתי להפסיק את

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

האם ניתן לקיים 'פת שחרית' בכוס קפה?

אם הוא עשוי מחמשת מיני דגן. מאידך, יש שכתבו שמעלת 'פת שחרית' מתקיימת אף באכילה כלשהי של דבר המחזק את הגוף; ואף בשתיית קפה עם סוכר, וכל שכן כשמוסיף לשתייתו חלב, המזין את הגוף.

[שו"ע קנה, ב, ומשנ"ב יא; בו"מ דרשו, 29]

חכמינו ז"ל אמרו שהאוכל פת במלח ושותה משקה בשחרית, ניצול משמונים ושלושה מיני מחלות. וכתבו הפוסקים שכיון שהאדם צריך לשמור על בריאותו וחוזק גופו, לפיכך טוב להתרגל באכילת 'פת שחרית'. ויש שכתבו שמעלה זו של פת שחרית קיימת גם בפת הבאה בכיסנין, דהיינו 'מיני מזונות', אך לא בתבשיל, ואף

לאילו דברים נשגבים זוכה המהנה תלמיד חכם מנכסיו?

מקיים בכך מצות עשה של "את ה' אלקיך תירא... ובו תדבק", שפירשו חז"ל: "וכי יכול אדם לידבק בשכינה? אלא לומר לך כל המשיא בתו לתלמיד חכם... ומהנהו מנכסיו, זהו שנאמר עליו ובו תדבק".

[משנ"ב קנו, ד; בו"מ דרשו, 6]

המהנה תלמיד חכם מנכסיו - מתכפרים לו כל עוונותיו, וזוכה לתחיית המתים; ולעתיד לבוא יפקח ה' את עיניו וידע גם הוא את התורה, אף אם לא ידעה בעולם הזה, ויזכה לשבת בישיבה של מעלה. והמארח תלמיד חכם על שולחנו, נחשב לו הדבר כהקרבת קרבנות התמיד, וזוכה לברכה בביתו, ולבנים טובים וקדושים. וגם

איזו מצוה מקיימים כשמשבחים את הזולת?

איסור 'אבק לשון הרע', כיון שבאופנים אלו גורמים השבחים לשומע לפתוח ולספר בגנותו. ואם השבחים נאמרים על אדם המפורסם בצדקתו וביושר דרכיו, אין איסור להרבות בשבחו, כיון שאף אם אחד השומעים יספר בגנותו, יודעים הכל ששקר בפיו.

[משנ"ב קנו, ד; בו"מ דרשו, 8]

המשבח את הזולת מקיים בכך מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", כלומר, כשם שאדם שמח ומרוצה בכך שמשבחים אותו, כך צריך לעשות לזולתו. אולם, אם עושה זאת בפני שונאו של אותו אדם, או שמרבה בשבחו אף שלא בפני שונאו - יש בכך

* מעלות רבות ישנן בלימוד תורה עם 'חברותא', ויותר מכך - בלימוד בציבור. ובזכות חבורות הלומדים, הקב"ה כובש כעסו על עוונותיהם של ישראל.
* צריך אדם לקבוע עת קבועה ללימוד תורה ביום ובלילה, שלא יותר עליה גם בימים שאין לו פנאי כלל, ואשר אם יאלץ לבטלה - ישלימנה.
* חייב אדם ללמוד בכל יום תורה שבכתב, משנה, גמרא, הלכה ומוסר. ולימוד ההלכה קודם לכל, ויש להקדים את ההלכות הנוגעות למעשה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע פונים הכהנים לשני צדיהם בחלק מהמילים בברכת כהנים?

סיום לשש הברכות הכלולות בברכת כהנים: יברכך, וישמרך, יאר ה' פניו אליך, ויחונך, ישא ה' פניו אליך, וישם לך שלום. 2. כולן - למעט המילה 'שלום' - נאמרות בלשון נוכח.
[שו"ע קכח, מה, ומשנ"ב קסח, קע וקעב; וראה מג"א עב ומפרשיו]

בשבע מילים מברכת כהנים מפנים הכהנים את פניהם וידיהם לימין ולשמאל, כדי שתתפשט הברכה על כל המתפללים בבית הכנסת, ומאריכים בניגון ההברה האחרונה שלהן. מילים אלו הן: יברכך, וישמרך, אליך, ויחונך, אליך, לך, שלום. ושתי סיבות לבחירה דווקא בהן: 1. כולן - למעט המילה 'לך' - משמשות מילות

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il